

Sylwestrowe bale, spotkania noworoczne i następujący po nich karnawał to czas, kiedy chętniej niż zwykle sięgamy po białe musujące wino kojarzące się z życiem dawnych wyższych sfer czy z... romantycznymi kolacjami. Najszlachetniejsze i chyba najdroższe wina z bąbelkami pochodzą z Szampanii. Znamycy tematu twierdzą nawet, że właśnie tam ze względu na szczególne własności wapiennych gleb i odpowiednie warunki klimatyczne powstają najlepsze wina musujące na świecie. Nie żałujmy zatem czasu przeznaczonego na odpoczynek po dyżurze na odwiedzenie tego pięknego, fascynującego i... bardzo romantycznego regionu Francji.

Reims – stolica Szampanii i... szampana

Szampania (fr. Champagne) sąsiadująca od zachodu z Regionem Paryskim, od wschodu z Lotarynią, od północy zaś z Burgundią, należy do najczęściej odwiedzanych rejonów Francji. Swoją popularność zawdzięcza jednak nie tylko szlachetnym trunkom, ale przede wszystkim pięknym krajobrazom i zapierającym dech w piersiach zabytkom.

Kraina swoją obecną nazwę zawdzięcza łacińskiemu słowu Campania, czyli „krajna pól” do dziś słynie z rolnictwa i pięknych rozległych winnic, wśród których wytyczono bardzo popularne trasy turystyczne (fr. *Routes Touristique du Champagne*).

Udokumentowana historia Szampanii sięga początków naszej ery. Wiadomo że wówczas tereny te zamieszkiwały liczne plemiona celtyckie, które mimo znacznej determinacji ulegały potędze militarnej starożytnego Rzymu i zostały ostatecznie podbite przez Juliusza Cezara. Ten zaś włączył je do swojego Imperium, nazywając Belgiką. Jednym z najważniejszych, zarówno z militarnego, jak i ekonomicznego punktu widzenia, miast tej rzymskiej prowincji było Durokortorum, czyli dzisiejsze Reims.

Po upadku Cesarstwa Rzymskiego Szampania znalazła się w granicach Państwa Franków, ale już od

Najwspanialszym zabytkiem stolicy Szampanii i i jednym z najważniejszych w całej Francji jest Katedra Marii Panny

IX wieku podlegała formalnie królom Francji. Rzeczywistą władzę sprawowali jednak hrabiowie Blois, którzy, wykorzystując dogodne warunki do szeroko rozumianej działalności rolniczej, doskonałe położenie na skrzyżowaniu najważniejszych szlaków handlowych w Europie, a także swoje ogromne wpływy, zapoczątkowali okres niezwykle dynamicznego rozwoju gospodarczego. Niestety, działania zbrojne w trakcie wojny stuletniej, podczas której Szampania przejściowo znalazła się w rękach Anglików, zatrzymały ten proces i spowodowały długotrwały dotkliwy kryzys ekonomiczny.

Lekarstwem umożliwiającym powrót na drogę rozwoju okazała się produkcja wina, a zwłaszcza wina musującego, oraz obserwowany już od początku XVIII wieku znaczny wzrost liczby zakładów przemysłowych, głównie włókienniczych, metalurgicznych oraz przetwórczych.

Szampania bardzo ucierpiała w czasie obu wojen światowych. Podczas I wojny światowej tak zwane działania pozycyjne w okolicach Reims doprowadziły do niemal całkowitego zniszczenia zasobów. Konsekwencją czego mieszkańcy odczuwają do dziś.

Współcześnie region ten bazuje na turystyce i... produkcji szampana.

Stolicą Szampanii jest liczące około 215 000 mieszkańców miasto Reims, będące od XII wieku aż do roku 1825 roku miejscem koronacji królów Francji. Pierwsze wzmianki o jego istnieniu znaleziono w dokumentach pochodzących z przed około 2000 lat.

U podstawy wież stoją piękne figury znane jako galeria królów

Wnętrze świątyni wypełniają pięknym kolorowym światłem liczne średniowieczne witraże

Początkowo Reims było stolicą państwa celtyckiego plemienia Remów. Dlatego po przejęciu kontroli przez legiony Cesara zostało przemianowane na Civitas Remorum. Pod panowaniem rzymskim szybko stało się jednym z najważniejszych miast regionu. Bardzo wcześnie, bo jeszcze w 290 roku erygowano tu biskupstwo.

Miasto zasłynęło jako miejsce chrztu króla Franków Chlodwiga — ceremonii o wielkim znaczeniu politycznym i historycznym. Monarcha był bowiem wyznawcą rzymskiej religii politeistycznej i, jeśli wierzyć przekazom Grzegorza z Tours, w zamian za poparcie Papieża obiecał przyjąć chrześcijaństwo. Wydarzenie miało miejsce w pierwszym dniu Świąt Bożego Narodzenia 496 lub 498 roku. Chlodwig został ochrzczony przez biskupa Reims, św. Remigiusza. Wraz z nim chrzest przyjęło co najmniej 3000 osób, w tym liczne grono najbliższych współpracowników monarchy. Jak głosi legenda, w trakcie uroczystości celebrujący ją św. Remigiusz miał wykonać znak krzyża na czole Chlodwiga. Niestety, z nieznanym bliżej powodów zabrakło świętych olejów, co zagroziło polityczną klęską. Chcąc wybrnąć z kłopotu, św., Remigiusz zaczął się gorliwie modlić, a w odpowiedzi na jego starania nadleciała gołębnica, która przyniosła ampułkę z olejem. Od tej pory naczynie to było starannie przechowywane i służyło wyłącznie do namaszczenia głowy kolejnego króla Francji. Według legendy znajdujące się w jego wnętrzu oleje zapewniały kolejnym władcom cudowną moc leczenia chorób.

W starym centrum Reims znajduje się wiele cennych i pięknych zabytków

W średniowieczu Reims stało się bardzo ważnym ośrodkiem nauki i kultury, dzięki czemu mogło skutecznie konkurować z niedalekim Paryżem. Wielkie zasługi w tym względzie miał biskup Gerber z Aurillac, który w 999 roku został papieżem i przybrał imię Sylwestra II.

Niestety, ważne strategiczne położenie stało się przyczyną wielkich zniszczeń w czasie obu wojen światowych. Tutaj też w dniu 7 maja 1945 roku podpisano dokumenty kapitulacyjne kończące działania wojenne na Zachodzie.

Mimo wielkich strat wojennych w starym centrum Reims znajduje się wiele cennych i pięknych zabytków. Trzeba koniecznie znaleźć czas na zwiedzanie placu Royale, który zachwyca jednolitą klasycystyczną zabudową z podcieniami i pomnikiem Ludwika XV, a także pałac Le Vergeu — piękny gotycki dom z niewielką wieżyczką i pięknym renesansowym dziedzińcem, w którym odtworzono wnętrza z różnych epok od XVI wieku aż po czasy Napoleona III. Spacerując po centrum, łatwo natknąć się na imponującą Bramę Marsa (*Porte Mars*) — najlepiej zachowanego zabytku z czasów imperium Rzymskiego.

Najwspanialszym zabytkiem stolicy Szampanii i jednym z najważniejszych w całej Francji jest jednak i imponująca wpisana na listę UNESCO Katedra Marii Panny. Jej budowę rozpoczęto w 1211 roku po wielkim pożarze miasta. Budowniczowie stworzyli wspaniałe arcydzieło. Największe wrażenie robi strzelista fasada z bogatą dekoracją rzeźbiarską. Wysokie liczące ponad 80 m wysokości wieże można uznać za niedokończone, ale i tak zachwycające ażurową konstrukcją i smukłością. U ich podstawy stoją piękne

figury znane jako galeria królów. Niżej znajduje się piękna dwunastoramienna rozeta, jakby zawieszona nad wspaniałymi portalami. Wnętrze świątyni o długości prawie 140 m i wysokości do około 38 m wypełniają pięknym kolorowym światłem liczne średniowieczne witraże, najwspanialsze w rozecie zachodniej fasady. Choć to niełatwe, zdecydowanie warto również wspiąć się na wieżę katedry, skąd rozpościera się piękny widok na miasto, i odwiedzić muzeum znajdujące się w położonym nieopodal Pałacu Arcybiskupim.

Po trudach zwiedzania koniecznie trzeba napić się szampana. Ten wytworny aperitif może towarzyszyć posiłkom lub deserom. Zawsze jednak bywa kojarzony z życiem wyższych sfer i romantycznymi kolacjami. Na jego temat krąży wprawdzie wiele mitów, ale jest on po prostu białym winem poddawany skomplikowanej procedurze zwanej „szampanizacją”, której szczegóły opracował na przełomie XVII i XVIII wieku opiekun piwnicy opactwa Hautvillers Dom Perignon — jego imię nosi najwspanialszy produkt słynnej firmy Moët & Chandon. Wybór dobrego Szampana jest trudną sztuką ze względu na wielką różnorodność gatunków. Najlepiej więc powierzyć go doświadczonym sommelierom, którzy z pewnością znajdą dla nas coś odpowiedniego. Znanicy szampana zapewniają, że trzymając w dłoni kieliszek, koniecznie w kształcie wydłużonego i zwężającego się ku górze tulipana, wypełniony najbardziej eleganckimi „bąbelkami” na świecie łatwiej będzie spojrzeć na realia codzienności. Spróbujmy więc.